

partis medlemmer af udvalget samt Jørgen Jørgensen [Ullerup]) kan tiltræde, at der ydes konsortiet den foreslåede statsstøtte, men har dog på grundlag af det foreliggende materiale ønsket at fremsætte følgende bemærkninger.

Med hensyn til konsortiets engagement med THAI har udvalget været således stillet, at de modtagne oplysninger i det væsentlige har været fortrolige, og flertallet må derfor nøjes med at udtale, at der kan være mulighed for, at dette engagement ikke bringer SAS større tab end de fordele, det i øvrigt giver konsortiet, men den fremtidige udvikling på dette felt må overvåges med den allerstørste omhu.

Engagementet med GAMSAs har efter de foreliggende oplysninger påført konsortiet tab, der antages at kunne beløbe sig til 70-80 mill. kr. For udvalget, der kommer ind i sagen, efter at de forskellige aftaler er truffet, forekommer dispositionerne uforståelige. Det synes, som om alle dispositionerne er baseret på håb og ønsker, som ikke havde særlig meget med realiteter at gøre. Udvalget forstår ikke, hvorledes et i virkeligheden falleret selskab, der ud over at have tabt aktiekapitalen havde et betydeligt underskud, skulle kunne drives rentabelt med maskiner, SAS ikke mente selv at kunne trafikere langruter med, og til sidst erkendtes det da også, at GAMSAs langruter kræver jetmaskiner.

SASs administrerende direktørs første indstilling til konsortiets arbejdsudvalg vedrørende dette engagement var negativ. Bestyrelsens formand, bankdirektør Marcus Wallenberg, var imidlertid ikke enig med ham i dette skøn og opfordrede til, at sagen blev gennemarbejdet igen, og beklageligvis var der kun ét af bestyrelsens medlemmer, der gik imod, da man endelig skulle træffe beslutningen, nemlig det norske medlem, højesteretsdommer E. F. Eekhoff.

Af det foreliggende materiale ses det ikke, med hvilken saglig begrundelse direktøren skiftede mening. Så vidt det er muligt for flertallet at se, vedrørte de under forhandlingerne med GAMSAs ændrede vilkår kun placeringen af risiko, men naturligvis var denne i virkeligheden afhængig af selskabets evne til at indtjene penge.

Det er vanskeligt for flertallet at lægge ansvaret for de truffede dispositioner på

bestemte personer eller bestemte organer, men man mener dog at burde pege på, at der påhviler arbejdsudvalget et større ansvar end bestyrelsen. Arbejdsudvalget holder hyppigt møder, bearbejder sagerne og gør dem klar til indstilling til bestyrelsen, og de bestyrelsesmedlemmer, der ikke har deltaget i dette intensive arbejde, er derfor ringere stillede med hensyn til muligheden for at bedømme, om konsortiet skal indgå i et engagement, end de bestyrelsesmedlemmer, der sidder i arbejdsudvalget eller som suppleanter deltager i arbejdsudvalgets møder.

Uden at ville fratage de øvrige medlemmer i arbejdsudvalget deres andel i ansvaret er det rimeligt at gøre opmærksom på, at direktør Marcus Wallenberg til stadighed og langt ind i engagementet med GAMSAs udviste en optimisme, som forekommer uforståelig, og det er indlysende, at direktør Wallenberg med den autoritet, som hans position og hele stilling har givet ham, har fået indflydelse på de øvrige bestyrelsesmedlemmers standpunkter.

Det er fastslået, at der i arbejdsudvalgets møde den 7. marts 1960 forelå sådanne regnskabsmæssige oplysninger, at den danske stats repræsentant i udvalget, departementschef Palle Christensen, fandt det nødvendigt at gå ind for en øjeblikkelig afbrydelse af engagementet med GAMSAs, et standpunkt, som han fastholdt og udføreligt begrundede i et samme dag afholdt bestyrelsesmøde. Palle Christensen havde forud for bestyrelsesmødet redegjort for sine synspunkter for de øvrige danske statsrepræsentanter i bestyrelsen, og udvalgsflertallet beklager, at disse repræsentanter ikke fandt anledning til at følge ham, og at Palle Christensen ikke derefter fandt anledning til at give ministeren for offentlige arbejder oplysning om den alvorlige situation, SAS nu var kommet ind i.

At ministeren ikke blev underrettet, bliver navnlig uforståeligt på baggrund af den vedtagelse, som det i anledning af det ovennævnte lovforslag om statsgaranti nedsatte folketingsudvalg traf i sin betænkning af 21. maj 1959. Vedtagelsen har følgende ordlyd:

„Udvalget er klar over, at den omstændighed, at SAS er hjemmehørende i tre lande og i visse situationer skal forhandle